YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)

8 päivänä kesäkuuta 2000 *

Asiassa C-264/99,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään oikeudellisen yksikön virkamiehet A. Aresu ja M. Patakia, prosessiosoite Luxemburgissa c/o oikeudellisen yksikön virkamies C. Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

kantajana,

vastaan

Italian tasavalta, asiamiehenään ulkoasiainministeriön diplomaattisten riita-asioiden osaston osastopäällikkö, professori U. Leanza, avustajanaan valtionasiamies I. M. Braguglia, prosessiosoite Luxemburgissa Italian suurlähetystö, 5 rue Marie-Adélaïde,

vastaajana,

jossa kantaja vaatii yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Italian tasavalta ei ole noudattanut EY 12, EY 43 ja EY 49 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

se on pitänyt voimassa sellaisen lainsäädännön, jonka mukaan Italiassa kauttakulusta vastaavan huolitsijan toimintaa palvelujen tarjoajina harjoittavien yhteisön kansalaisten on tehtävä ilmoitus kauppakamarien pitämään ammattirekisteriin, ellei sisäasiainministeriön luvasta muuta johdu,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja D. A. O. Edward (esittelevä tuomari) sekä tuomarit A. La Pergola ja H. Ragnemalm,

julkisasiamies: S. Alber,
kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon esittelevän tuomarin kertomuksen,

kuultuaan julkisasiamiehen 22.2.2000 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Euroopan yhteisöjen komissio on nostanut EY 226 artiklan nojalla kanteen, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 16.7.1999 ja jossa yhteisöjen tuomioistuinta vaaditaan toteamaan, että Italian tasavalta ei ole noudattanut EY 12, EY 43 ja EY 49 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se on pitänyt voimassa sellaisen lainsäädännön, jonka mukaan Italiassa kauttakulusta vastaavan huolitsijan toimintaa palvelujen tarjoajina harjoittavien yhteisön kansalaisten on tehtävä ilmoitus kauppakamarien pitämään ammattirekisteriin, ellei sisäasiainministeriön luvasta muuta johdu.

Riidanalaiset kansalliset säännökset

2 Italian laissa nro 1442, joka on annettu 14.11.1941 (GURI nro 6, 9.1.1942), sellaisena kuin se oli voimassa oikeudenkäyntiä edeltävän menettelyn aikana, säädetään kauttakulusta vastaavien huolitsijoiden lupia koskevista luetteloista.

3 Lain nro 1442 4 §:ssä velvoitetaan kaikki kauttakulusta vastaavan huolitsijan toimintaa harjoittavat luonnolliset henkilöt tai yhtiöt tekemään ilmoitus alueellisesti toimivaltaisen kauppakamarin pitämään ammattirekisteriin. Lain nro 1442 6 §:ssä täsmennetään rekisteröintihakemusta koskevat yksityis-

kohtaiset säännöt ja säädetään erityisesti, että ulkomaisten yritysten ja yhtiöiden tai yleisemmin ulkomaan kansalaisten edustamien yritysten on esitettävä sisäasiainministeriön antama lupa.

Oikeudenkäyntiä edeltävä menettely

4 Koska komissio katsoi, että lain nro 1442 4 ja 6 § olivat vastoin yhteisön oikeutta, se ilmoitti tätä koskevat väitteensä Italian hallitukselle 17.6.1997 päivätyssä virallisessa huomautuksessa, jossa se kehotti Italian hallitusta esittämään tästä huomautuksensa kahden kuukauden määräajassa virallisen huomautuksen vastaanottamisesta.

5 Italian hallitus vastasi 22.8.1997 päivätyllä kirjeellään komissiolle. Koska komissio ei katsonut tätä vastausta tyydyttäväksi, se lähetti 18.5.1998 Italian tasavallalle perustellun lausunnon, jossa se kehotti tätä toteuttamaan perustellun lausunnon noudattamisen edellyttämät toimenpiteet kahden kuukauden kuluessa perustellun lausunnon vastaanottamisesta.

6 Koska komissio piti Italian hallituksen 16.3.1999 päivättyä vastausta perusteltuun lausuntoon riittämättömänä, se nosti tämän kanteen.

Asiakysymys

Asianosaisten väitteet ja niiden perustelut

7 Komissio esittää kanteessaan, että lailla nro 1442 rikotaan EY 12, EY 43 ja EY 49 artiklassa määriteltyjä periaatteita.

8 Komissio toteaa, että vaikka rekisteröintivelvollisuus ei ole välittömästi syrjivä, se rajoittaa muuhun jäsenvaltioon kuin Italian tasavaltaan sijoittautuneen taloudellisen toimijan mahdollisuutta harjoittaa toimintaansa tässä viimeksi mainitussa jäsenvaltiossa. Koska kaikki sellaiset henkilöt, jotka harjoittavat kauttakulusta vastaavan huolitsijan toimintaa ilman tätä ennen hyväksyttyä ilmoitusta ammattirekisteriin, voivat saada toiminnasta rikoksena rangaistuksen (lain nro 1442 2 §), on komission mukaan selvää, että kyseessä on olennainen edellytys tämän toiminnan harjoittamiseksi Italian alueella.

9 Komissio toteaa, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan EY 49 artiklassa ei vaadita ainoastaan poistamaan kaikkea toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneen palvelujen tarjoajan syrjintää kansalaisuuden perusteella, vaan siinä edellytetään myös kaikkien rajoitusten poistamista, vaikka niitä sovellettaisiin erotuksetta sekä kotimaisiin palvelujen tarjoajiin että muihin jäsenvaltioihin sijoittautuneisiin palvelujen tarjoajiin, jos näillä rajoituksilla haitataan toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneen, siellä vastaavanlaisia palveluja lainmukaisesti tarjoavan henkilön toimintaa (ks. asia C-76/90, Säger, tuomio 25.7.1991, Kok. 1991, s. I-4221). Jäsenvaltio ei voi varsinkaan asettaa palvelujen tarjoamisen ehdoksi alueellaan kaikkien niiden edellytysten täyttämistä, jotka vaaditaan sijoittautumiseen, sillä

muuten perustamissopimuksen palvelujen vapaan tarjoamisen turvaamista koskevilta määräyksiltä poistetaan niiden tehokas vaikutus (ks. asia C-180/89, komissio v. Italia, tuomio 26.2.1991, Kok. s. I-709).

10 Komissio toteaa lisäksi, että lain nro 1442 6 §, jossa täsmennetään rekisteröintihakemusta koskevat yksityiskohtaiset säännöt, on yhteensopimaton EY 12 ja EY 43 artiklassa vahvistettujen perusperiaatteiden kanssa.

11 Italian hallitus ei kiistä vastineessaan näitä väitteitä, mutta toteaa, että uusia kansallisia säännöksiä valmistellaan parhaillaan, joten tilanne korjautuu pian.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi

12 On selvää, että lain nro 1442 4 ja 6 § rajoittavat yhteisön kansalaisten mahdollisuutta harjoittaa toimintaa Italiassa kauttakulusta vastaavana huolitsijana, eikä Italian hallitus kiistä tätä.

13 Vaikka onkin totta, että tällaiset rajoitukset voivat tietyin edellytyksin olla perusteltuja yleistä etua koskevista pakottavista syistä, Italian hallituksen vastineesta tai muista oikeudenkäyntiasiakirjoista ei ilmene tällaisia syitä, joihin tässä asiassa voitaisiin vedota.

14 Näin ollen on todettava, että Italian tasavalta ei ole noudattanut EY 12, EY 43 ja EY 49 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se on pitänyt voimassa sellaisen lainsäädännön, jonka mukaan Italiassa kauttakulusta vastaavan huolitsijan toimintaa palvelujen tarjoajina harjoittavien yhteisön kansalaisten on tehtävä ilmoitus kauppakamarien pitämään ammattirekisteriin, ellei sisäasiainministeriön luvasta muuta johdu.

Oikeudenkäyntikulut

15 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on vaatinut, että Italian tasavalta velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, ja koska Italian tasavalta on hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) Italian tasavalta ei ole noudattanut EY 12, EY 43 ja EY 49 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se on pitänyt voimassa sellaisen lainsäädännön, jonka

mukaan Italiassa kauttakulusta vastaavan huolitsijan toimintaa palvelujen tarjoajina harjoittavien yhteisön kansalaisten on tehtävä ilmoitus kauppakamarien pitämään ammattirekisteriin, ellei sisäasiainministeriön luvasta muuta johdu.

2) Italian tasavalta velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Edward La Pergola Ragnemalm

Julistettiin Luxemburgissa 8 päivänä kesäkuuta 2000.

R. Grass

kirjaaja

D. A. O. Edward

neljännen jaoston puheenjohtaja